

عنوان مقاله:

معرفی مشخصات و ویژگی های نسخه خطی «اخلاق الاتقیاء و صفات الاصفیاء» نگاشته خضر منشی

محل انتشار:

مجله نثر پژوهی ادب فارسی، دوره 25، شماره 51 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

هادی دهقانی یزدلی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

محمد رضا پاشایی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

نسخه خطی اخلاق الاتقیاء و صفات الاصفیاء، نگاشته مظفر بن عثمان بن برمکی (۹۶۴ م.) است. تاریخ نگارش این اثر مربوط به قرن دهم هجری قمری است. مظفر بن عثمان، ملقب به خضر منشی، این نسخه خطی را در سه مقاله که هر کدام از آن ها شامل چندین باب و فصل است، نگاشته و آن را به یکی از سلاطین عثمانی معاصر خویش، سلطان سلیمان قانونی، تقدیم کرده است. این نوشتار بر اساس روش توصیفی تحلیلی و با هدف معرفی مولفه های ظاهری و متنی این اثر و با استفاده از تصحیح قیاسی متن به شرح و تبیین ویژگی های نسخه خطی مزبور در هشت سطح مشخصات ظاهری، موضوعی، زبانی، نحوی، سبکی، بلاغی، بینامتنی و سهوهای مولف می پردازد. بر اساس این بررسی، خضر منشی در تالیف اثر خویش گاه از واژگانی استفاده کرده است که متفاوت با زبان معیار زمانه اوست. ترکیب جملات عربی و فارسی در عبارات، تلفیق انواع سبک های نوشتاری، کاربرد فراوان صنایع ادبی سجع، التفات و تضمین المزدوج و بهره گیری از اندیشه و تاملات شاعران و ادبای پیشین از مشخصات این نسخه است. هر چند این نسخه در موضوع اخلاق نظری و عملی است؛ اما بخش قابل توجهی از آن به عقاید و نحله های صوفیان می پردازد. معرفی و تبیین ویژگی های این نسخه خطی، زمینه ای است برای حفظ و پاس داشت گنجینه فراموش شده زبان و ادبیات فارسی که در قلمرو غیرفارسی زبانان تالیف شده است.

کلمات کلیدی:

نسخه خطی، اخلاق الاتقیاء و صفات الاصفیاء، خضر منشی، مشخصات، قرن دهم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1553844>

